

Markku Fredman

Esitutkinta-, pakkokeino- ja poliisilait

uudistuvat

eduskunnan moneen otteeseen vaatima rikostutkintaan liittyvien lakien kokonaisuudistus etenee. Huhtikuussa 2009 valmistui toimikunnan erimielinen mietintö, jonka pohjalta valmistellaan lausuntopalautteen perusteella hallituksen esitys. Esitys on tarkoitus antaa toukokuussa 2010. Eduskunnalla olisi loppuvuosi aikaa asian käsittelyyn ennen vaalivuotta.

Asianajajaliittoa toimikunnassa edustivat **Tuija Turpeinen** ja minä hänen varajäsenenään. Käytännössä osallistuimme toimikunnan työhön rinnakkain ja laadimme yhdessä myös 21-sivuisen eriävän mielipiteen.

Eriävässä mielipiteessä toimimme esille huolen asianosaisjulkisuudesta. Asiasta ei ole tällä hetkellä kattavia säädöksiä ja KHO:n tulkinta (KHO:2007:64) on käytännöllä vieras. Toimikunnan työssä asiasta ilmeni toisistaan poikkeavia käsityksiä. Riitaisena asia jäi odottamaan vuoroaan toimikunnan käsittelyssä ja lopulta aika loppui kesken. Toimikunnan enemmistö esittää nykysäännösten säilyttämistä. Tämä tarkoittaa, ettei asianosaisella edelleenkään olisi oikeutta saada tutustuttavakseen esimerkiksi telekuuntelun tai televalvonnan tuloksia enempää kuin poliisi katsoo aiheelliseksi luovuttaa.

Toinen keskeinen huoli liiton edustajina kirjoittamassamme eriävässä mielipiteessä olivat laeissa säilyvät viittaukset oikeudenkäymiskaaren 17 lukuun. Todistelua koskeva OK 17 luku on vanhentunut ja ihmisoikeustuomioistuimien on katsonut sen olevan niin epäselvä, etteivät tietyt ratkaisut ole perustuneet kansalliseen lakiin (näissä kyse on ollut takavarikkokielloista).

Kolmas huoli oli kotietsintää koskevat säännökset. Suomessa ei ole keinoa saada toteutetun kotietsinnän laillisuutta tuomioistuimen arvioitavaksi. Useimmissa Euroopan maissa tuomioistuin päättää kotietsinnästä etukäteen. Toivottavasti lain jatkovalmistelussa tuomioistuintarkentaminen otetaan mukaan myös etsintöihin. Ihmisoikeustuomioistuin on tiukentanut kantaansa ja jo nyt Suomen hallitus on saanut vastattavakseen valituksia, joissa väitetään tilanteen rikkovan ihmisoikeussopimuksen 8 ja 13 artikloja.

Markku Fredman on ollut kehittämässä esitutkinta- ja pakkokeinolainsäädäntöä.

